

PROTOCOL

privind desfășurarea activităților de asistență religioasă creștin-ortodoxă în unitățile sanitare subordonate Ministerului Sănătății

Încheiat în temeiul:

- art. 29 alin. (1) și (5) din *Constituția României*;
- art. 7 din *Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății*, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- art. 7, art. 8 alin. (1), art. 9 alin.(3) și (5) și art. 10 alin. (7) din *Legea nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor*, republicată;
- Anexei I, capitolul III, punctul A (Salarii de bază pentru personalul clerical încadrat în unitățile bugetare) din *Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice*, cu modificările și completările ulterioare;
- *Legii nr. 53/2003 – Codul muncii*, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- *HG nr. 1.217/2006 privind constituirea mecanismului național pentru promovarea incluziunii sociale în România*, cu modificările și completările ulterioare;
- *HG nr. 53/2008 privind recunoașterea Statutului pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române*, republicat.

I. PĂRȚILE:

1. **MINISTERUL SĂNĂTĂȚII**, cu sediul în București, strada Cristian Popișteanu nr. 1-3, sector 1, reprezentat de domnul Prof. Univ. Dr. ALEXANDRU RAFILA, Ministrul Sănătății,
2. **PATRIARHIA ROMÂNĂ**, cu sediul în București, strada Dealul Mitropoliei nr. 25, sector 4, reprezentată de Preafericitul Părinte DANIEL, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

II. DISPOZIȚII GENERALE:

1. Activitatea de asistență religioasă creștin-ortodoxă, desfășurată în unitățile sanitare și în instituțiile de medicină legală, denumite în continuare *unități sanitare*, aflate în subordinea Ministerului Sănătății, este organizată de Patriarhia Română, în acord cu Ministerul Sănătății;
2. Din punct de vedere religios-canonic, preoții din unitățile sanitare aflate în subordinea

Ministerului Sănătății se subordonează conducerii chiriarhului locului, iar din punct de vedere administrativ se subordonează conducerii unității sanitare în cadrul căreia activează;

3. Prin activitatea desfășurată, preotul angajat în unitățile sanitare aflate în subordinea *Ministerului Sănătății* este asimilat personalului de specialitate, alături de psiholog, și cooperează cu personalul unității sanitare;
4. Părțile vor colabora, după caz, în legătură cu teme de importanță privind sănătatea publică;
5. *Patriarhia Română* și *Ministerul Sănătății* evaluează și aprobă măsuri cu privire la activitatea de asistență religioasă creștin-ortodoxă.

III. SCOPUL

1. Prezentul *Protocol* se încheie în scopul reglementării activității de asistență religioasă creștin-ortodoxă din unitățile sanitare aflate în subordinea *Ministerului Sănătății*, precum și în vederea colaborării dintre părți în domeniul asistenței medicale integrate cu domeniul asistenței sociale și religioase.

IV. OBIECTIVE

Prin prezentul *Protocol*, părțile convin să coopereze pentru:

1. Reglementarea statutului preotului de spital precum și a atribuțiilor specifice în regulamentele de organizare și funcționare a unităților sanitare;
2. Reglementarea statutului spațiilor de cult din spital (capele, paraclise, biserici), cu respectarea regimului proprietății, astfel cum este reglementat de prevederile *Ordonanței de Urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul administrativ*, cu modificările și completările ulterioare. În acest sens, părțile recunosc faptul că bunurile imobile în care își desfășoară activitatea preoții capelani din unitățile sanitare sunt și rămân în proprietatea publică a statului și administrarea *Ministerului Sănătății*;
3. Îmbunătățirea cadrului normativ și instituțional din domeniul asistenței medicale integrate cu sistemul de asistență socială și religioasă;
4. Identificarea priorităților care stau la baza elaborării de programe și proiecte comune, în vederea identificării de soluții eficiente la nevoile specifice de asistență medicală ale categoriilor vulnerabile din punct de vedere social și a persoanelor aflate în dificultate;
5. Promovarea sănătății prin implementarea de programe și bune practici în vederea:
 - a. Adoptării unui stil de viață sănătos prin educație pentru sănătate și educație religioasă;
 - b. Evitării consumului de produse care dăunează sănătății: tutun, alcool, droguri, băuturi energizante, alimente care au un impact negativ asupra sănătății etc.;
 - c. Educării și sprijinirii familiei în conștientizarea rolului important al copilului în sănătatea familiei și a societății;
 - d. Îmbunătățirii accesului la servicii de asistență medicală primară prin creșterea gradului de conștientizare privind importanța prezentării la medic pentru:

- i. consultație de la primele simptome de boală;
 - ii. consultații periodice preventive.
 - e. Asigurării de servicii integrate de acordare a asistenței medicale, sociale și religioase în acțiuni de prevenție a efectelor asupra sănătății populației în situația unor calamități naturale (caniculă, inundații, epidemii etc.);
 - f. Încurajării activităților fizice.
6. Identificarea soluțiilor administrative pentru înființarea în cadrul Ministerului Sănătății a unui post de responsabil cu activitatea de asistență religioasă.

V. ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII DE ASISTENȚĂ RELIGIOASĂ CREȘTIN-ORTODOXĂ

1. Activitatea de asistență religioasă creștin-ortodoxă desfășurată în unitățile sanitare și în instituțiile de medicină legală aflate în subordinea *Ministerului Sănătății* se realizează în baza principiilor și a normelor stabilite de *Patriarhia Română*, cu respectarea legislației specifice din domeniul sănătății;
2. Activitatea de asistență religioasă creștin-ortodoxă desfășurată în unitățile sanitare este îndrumată de către un preot coordonator, desemnat persoană de contact a *Patriarhiei Române*, care are atribuții de reprezentare și îndrumare și care va păstra contactul permanent cu persoana desemnată din cadrul *Ministerului Sănătății*. Persoanele desemnate vor prezenta conducerii rapoartele încheiate în urma fiecărei întruniri;
3. Spațiile puse la dispoziție pentru desfășurarea activității de asistență religioasă creștin-ortodoxă (capele, paraclise, biserici) pot fi folosite pentru alte activități sau de către alte culte sau asociații religioase, doar cu acordul scris al centrului eparhial. În caz de desființare a capelelor, paracliselor sau bisericilor din cadrul unităților sanitare, patrimoniul bisericesc, respectiv bunurile mobile care au fost achiziționate de *Biserica Ortodoxă Română*, trece la unitatea de cult ierarhic superioară, conform *Statutului pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române* și a regulamentelor de aplicare a acestuia;
4. Preoții încadrați în unitățile sanitare aflate în subordinea *Ministerului Sănătății* își desfășoară activitatea cu respectarea relațiilor de subordonare. Atribuțiile preotului încadrat în unitățile sanitare aflate în subordinea *Ministerului Sănătății* sunt următoarele:
 - a. Săvârșește serviciile religioase conform programului aprobat de eparhia respectivă, cu acordul conducerii unității sanitare în cauză;
 - b. Vizitează cu regularitate bolnavii din unitatea în care își desfășoară activitatea;
 - c. Întreține convorbiri duhovnicești cu bolnavii și cu membrii familiilor acestora;
 - d. Asigură servicii religioase în cazurile de urgență și administrează Sfintele Taine și ierurgii cu respectarea prevederilor *Bisericii Ortodoxe Române*;
 - e. Păstrează un registru, la zi, cu activitățile pastoral – misionare desfășurate;
 - f. Cultivă și păstrează o atmosferă religioasă echilibrată, evitând prozelitismul de orice fel și sprijinind, la cerere, pe cei de altă confesiune în sensul primirii asistenței religioase din partea cultului de care aparțin;

- g. Acordă asistență religioasă salariaților unităților sanitare, la solicitarea acestora;
 - h. Propune, în colaborare cu personalul medical, un Sfânt patron, ocrotitor al unității sanitare respective;
 - i. Participă la activitățile specifice organizate de *Patriarhia Română* și de centrele eparhiale pentru personalul bisericesc;
 - j. Pe perioada concediilor, preotul angajat este suplinat de un preot desemnat de centrul eparhial;
 - k. Se îngrijește ca arderea lumânărilor în spațiul liturgic amenajat să se realizeze în mod supravegheat;
 - l. Prezintă, anual, un raport de activitate, pe care îl înaintează centrului eparhial și managerului unității sanitare;
 - m. Săvârșește slujbe speciale: înmormântarea decedaților abandonați sau fără familie, botezul copiilor în pericol de moarte sau la cererea părinților ș.a.;
 - n. Întocmește și ține la zi inventarul bunurilor bisericești.
5. În situația destituirii din slujirea clericală sau a caterisirii, aspecte care conduc la pierderea calității de preot, se vor aplica dispozițiile legale în vigoare referitoare la încetarea contractului individual de muncă al preotului angajat în unitatea sanitară, din subordinea *Ministerului Sănătății*;
 6. Periodic, la nivel local și regional, vor fi organizate întâlniri între reprezentanții comunităților din diferite domenii de activitate (administrație locală, sănătate publică, educație, asistență socială, cultură și culte religioase etc.) în scopul dezvoltării în comun de proiecte locale, în funcție de nevoile specifice și identificarea resurselor necesare derulării acestora;
 7. În activitatea de asistență religioasă creștin-ortodoxă, se va urmări și creșterea gradului de conștientizare și implicare a reprezentanților și membrilor comunității locale în rezolvarea problemelor de sănătate cu care se confruntă membrii comunității, prin:
 - a. Dezvoltarea în comun a unor programe integrate de îngrijire (medicală, socială și religioasă), în mijlocul comunității, a persoanelor dependente, cu afecțiuni cronice sau în stadiu terminal;
 - b. Asigurarea unor servicii de consiliere și sprijin pentru îmbunătățirea sănătății mamei și copilului, în special din familiile aflate în dificultate (familii sărace, familii cu copii mici, mame sau copii victime ale violenței familiale, familii dezorganizate, copii ai căror părinți sunt plecați să muncească în străinătate);
 - c. Elaborarea unor măsuri privind depistarea și îngrijirea persoanelor cu boli cronice transmisibile (TBC, HIV-SIDA, etc.) și prevenirea transmiterii acestor boli în rândul comunității, precum și programe de depistare precoce a afecțiunilor oncologice;
 - d. Dezvoltarea serviciilor integrate de acordare a asistenței medicale, sociale și spirituale;
 - e. Dezvoltarea asistenței medicale în zonele cu deficit de personal medical și facilitarea accesului la asistență medicală de bază pentru grupurile populaționale defavorizate.

VI. OBLIGAȚIILE PĂRȚILOR

1. Ministerul Sănătății:

- a. În vederea desfășurării activității de asistență religioasă creștin-ortodoxă, asigură, în măsura posibilităților, prin unitățile sanitare din subordine, spații special destinate, precum și completarea *Regulamentelor de ordine interioară* cu o serie de reglementări necesare desfășurării activităților religioase: purtarea reverendei de către preot, amenajarea spațiilor de cult din incinta unităților, oficierea cultului divin, săvârșirea unor slujbe speciale în funcție de situație, împodobirea saloanelor cu simboluri religioase creștin ortodoxe, cu respectarea prevederilor legale în vigoare;
- b. Pentru fiecare unitate sanitară din subordinea *Ministerului Sănătății*, la cererea acesteia, se vor depune diligențele necesare în vederea înființării posturilor respective. În cazul unităților sanitare mari, care au imobile în mai multe locații, pot fi încadrați mai mulți preoți;
- c. Asigură salarizarea personalului clerical încadrat în unitățile sanitare din subordine, conform reglementărilor legale în vigoare și cu încadrarea în numărul total de posturi aprobate pentru aceste unități;
- d. Participă, alături de cealaltă parte semnatară, în grupuri de lucru, comisii și alte reuniuni care au drept obiectiv dezbateră și definirea priorităților din domeniul asistenței medicale integrate cu asistența religioasă;
- e. Cooperează cu partenerul în vederea inițierii și, după caz, identificării resurselor pentru proiecte și programe comune în vederea susținerii și dezvoltării sistemului național de asistență medicală;
- f. Cooperează cu cealaltă parte semnatară în scopul îmbunătățirii cadrului normativ și instituțional din domeniul asistenței medicale integrate cu sistemul de asistență socială;
- g. Informează cealaltă parte semnatară cu privire la oportunitățile de finanțare în vederea dezvoltării serviciilor de asistență medicală destinate persoanelor cu nevoi speciale și categoriilor defavorizate;
- h. Numește responsabilul care asigură cooperarea părților semnatare ale prezentului *Protocol*;
- i. Va analiza oportunitatea modificării cadrului legal în vigoare în vederea creării posibilității includerii preotului capelan angajat în comisiile de etică ale unităților sanitare în care își desfășoară activitatea.

2. Patriarhia Română:

- a. Asigură, prin centrele eparhiale, personal clerical cu pregătire teologică corespunzătoare, necesar pentru desfășurarea activităților de asistență religioasă ortodoxă;
- b. Participă, alături de cealaltă parte semnatară, în grupuri de lucru, comisii și alte reuniuni care au drept obiectiv dezbateră și definirea priorităților din domeniul asistenței medicale integrate cu asistența socială;

- c. Cooperează cu partenerul în vederea inițierii de proiecte și programe comune în vederea susținerii și dezvoltării sistemului național de asistență medicală integrate cu asistența socială și religioasă;
- d. Cooperează cu partenerul în vederea îmbunătățirii cadrului normativ și instituțional din domeniul asistenței medicale integrate cu sistemul de asistență socială și religioasă;
- e. Identifică, prin intermediul preoților și al personalului implicat în sistemul de asistență socio-medicală a Bisericii Ortodoxe Române, comunitățile vulnerabile din punct de vedere socio-medical și cooperează cu partenerul în scopul furnizării de servicii medicale în beneficiul persoanelor, familiilor și comunităților aflate în situații de dificultate, în vederea facilitării accesului la asistență, contribuind astfel la definirea de către partener a unor strategii sectoriale în domeniul asistenței medicale;
- f. Participă la campaniile de informare și conștientizare privind calitatea vieții;
- g. Asigură, prin centrele eparhiale, amenajarea și dotarea spațiilor de cult (capele, paraclise, biserici) cu obiectele de cult necesare serviciilor religioase (icoane, cruciulițe, calendare bisericești etc);
- h. Asigură evaluarea anuală a activității preoților angajați în unitățile sanitare din subordinea *Ministerului Sănătății*;
- i. Facilitează și contribuie la perfecționarea profesională continuă a preoților din cadrul unităților sanitare din subordinea *Ministerului Sănătății*. Participarea preoților la activitățile de formare continuă desfășurate de centrul eparhial se realizează urmare unei adrese scrise a centrului eparhial către conducerea unității sanitare din subordinea *Ministerului Sănătății*;
- j. Susține și promovează, prin slujitorii bisericești și prin mijloace media proprii, măsurile care au în vedere promovarea calității vieții și a stării de sănătate și prevenirea și combaterea practicilor care dăunează sănătății;
- k. Sprijină, în cadrul sistemului integrat de asistență medicală, socială și religioasă, din prezentul *Protocol*, dezvoltarea serviciilor sociale și religioase.

VII. DURATA PROTOCOLULUI

1. Prezentul *Protocol* se încheie pentru o perioadă de 10 ani;
2. În situația în care niciunul dintre parteneri nu notifică celeilalte părți intenția de încetare a prezentului *Protocol*, înainte de expirarea perioadei pentru care a fost încheiat, acesta se prelungește automat pentru noi perioade de câte un an.

VIII. DISPOZIȚII FINALE

1. Prezentul *Protocol* constituie un document-cadru de cooperare între părți, în vederea realizării obiectivelor comune propuse, putând fi completat sau modificat prin acte adiționale, semnate de părți, la inițiativa oricăreia dintre acestea;

2. Prezentul *Protocol* poate constitui un model de bună practică pentru ministerele, instituțiile publice și autoritățile administrației publice locale, cu rețea sanitară proprie;
3. Partea care are inițiativa modificării și/sau completării prezentului *Protocol* va transmite celeilalte părți, spre analiză, în scris, motivele concrete ce determină această solicitare, precum și propunerea care face obiectul modificării/completării;
4. Orice proiect sau activitate concretă pe care părțile vor dori să le desfășoare împreună pot face obiectul unor alte convenții sau protocoale;
5. Schimbul de informații se va face la cerere chiar dacă nu a existat o solicitare anterioară. Solicitarea asistenței se poate face de fiecare parte semnatară, depunându-se eforturi rezonabile pentru a asigura asistență celeilalte părți, sub rezerva respectării legislației și politicilor promovate de fiecare parte;
6. Părțile vor desemna câte un reprezentant permanent care să asigure coordonarea acțiunilor de cooperare dintre acestea. Stabilirea sau schimbarea reprezentantului celor doi parteneri urmează a fi comunicată celeilalte părți în scris. Responsabilii ambelor părți vor prezenta un raport anual comun al activităților desfășurate în cadrul parteneriatului;
7. Diferențele ocazionate de aplicarea sau interpretarea prezentului *Protocol* vor fi soluționate pe cale amiabilă, prin intermediul consultărilor și negocierilor conform celor convenite de ambele părți;
8. În scopul realizării obiectivelor comune, reprezentanții părților se vor întâlni pentru a realiza activitățile avute în vedere în cadrul acestui *Protocol* sau agreeate de comun acord;
9. Prezentul *Protocol* precum și actele adiționale ulterioare vor fi înregistrate în evidențele părților.

Prezentul *Protocol* s-a întocmit în 2 exemplare originale, câte unul pentru fiecare parte semnatară, și intră în vigoare la data semnării.

Semnat azi,, la București.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

PATRIARHIA ROMÂNĂ

PROF. UNIV. DR. ALEXANDRU RAFILA,
Ministrul Sănătății

DANIEL,
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române